

Osnovi ekonomije

Primeri prvog kolokvijuma

Primeri zadataka za prvog kolokvijuma 2018. i 2019.

**SKRIPTE
EKOF**

Spremite ispit - lako i efikasno!

SKRIPTE ZA OSNOVE EKONOMIJE 2020/21

I kolokvijum		II kolokvijum		III kolokvijum		Rešeni rokovi	
Skripta	Baze	Skripta	Baze	Skripta	Baze	2017.	2018.
Primeri	Pregledi	Primeri	Pregledi	Primeri	Pregledi	2019.	2020.

© 2020 Skripte Ekof. Sva prava su zadržana. Autor zabranjuje beleženja i umnožavanja svog dela u celosti ili delimično, bilo kojim sredstvima, u bilo kom obliku, na bilo koji trajni ili privremeni, posredni ili neposredni način. (član 20. Zakona o autorskom i drugim srodnim pravima „Službeni glasnik RS“, br. 104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016 - Odluka US RS i 66/2019)

⇒ Први колоквијум се ради на рачунару на факултету. Ово су неки примери задатака из базе.

---

1. Претпоставимо да је држава одлучила да уведе порез продавцима беле технике. Знамо да ће услед ове одлуке државе доћи до:

Изаберите један одговор:

- a. пада произвођачевог и потрошачевог вишка
- b. пада потрошачевог вишка и раста произвођачевог вишка
- c. раста пореских прихода који је једнак паду произвођачевог вишка
- d. раста потрошачевог и пада произвођачевог вишка
- e. ниједан од понуђених одговора није тачан

Решење:

- a. пада произвођачевог и потрошачевог вишка

Уколико нацртамо стандардни графикон пре увођења пореза и након увођења пореза (као што је дат у скрипти за први колоквијум на стр.63), можемо уочити да увођење пореза продавцима (или купцима, свеједно је) смањује и потрошачев и произвођачев вишак. Већи порески терет сноси онај ко је мање еластичан. Стога, до пада произвођачевог вишка једино неће доћи уколико је понуда савршено еластична, а до пада потрошачевог вишка једино неће доћи уколико је тражња савршено еластична. Ове екстремне случајеве у овом примеру занемарујемо. Овим смо елиминисали одговоре под (b) и (d).

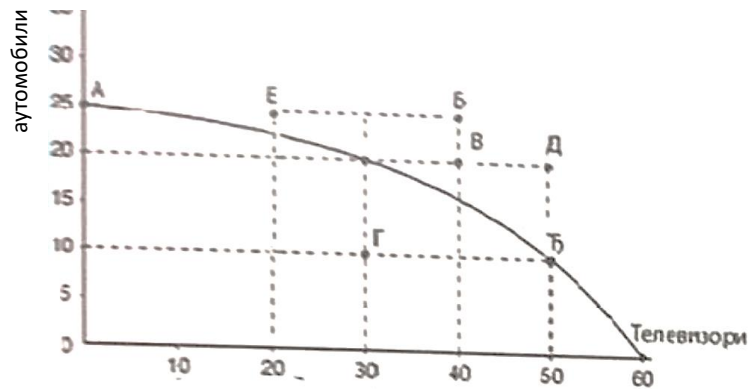
Такође, из стандардног графикона можемо видети и да висина пореских прихода није једнака промени произвођачевог вишка. Сходно томе, елиминишемо и одговор под (c). Коначно, закључујемо да је тачан одговор под (a).

---

2. На граници производних могућности на датој слици, која тачка представља максимално могућу производњу аутомобила?

Изаберите један одговор:

- a. Ђ
- b. Е
- c. Д
- d. Б
- e. А

Решење:

е. А

Максимално могуће комбинације производње телевизора и аутомобила морају се налазити **на** криви производних могућности, тако да елиминишемо тачке Г, Е, Б, В, Д. Остају нам тачке Ђ и А.

Тачка Ђ, иако представља ефикасну тачку, не представља тачку где производимо максималан број аутомобила. У тачки Ђ, производимо 10 аутомобила и 50 телевизора са тренутно расположивим ресурсима и технологијом. С друге стране, у тачки А производимо 0 телевизора и 25 аутомобила. Стога, тачка А је тачан одговор.

---

3. Ако се понуда производа А промени са 147 на 104 тона месечно, услед промене цене са 349 на 286, знамо да ценовна еластичност понуде износи:

Одговор: _____

Решење: +1,73

С обзиром да имамо дате тачне вредности апсолутних промена, најбоље је да користимо метод аритметичке средине. Формула за ово је:

$$E_s = \frac{\frac{\Delta Q}{ASq}}{\frac{\Delta P}{ASp}}$$

ΔQ – апсолутна промена понуђене количине

ASq – аритметичка средина понуђених количина

ΔP – апсолутна промена цене

ASp – аритметичка средина цена

У поставци задатка је већ дато да је:

$$\Delta Q = 104 - 147 = -43$$

$$\Delta P = 286 - 349 = -63$$

Лако рачунамо и аритметичке средине:

$$ASq = \frac{104 + 147}{2} = +125,5$$

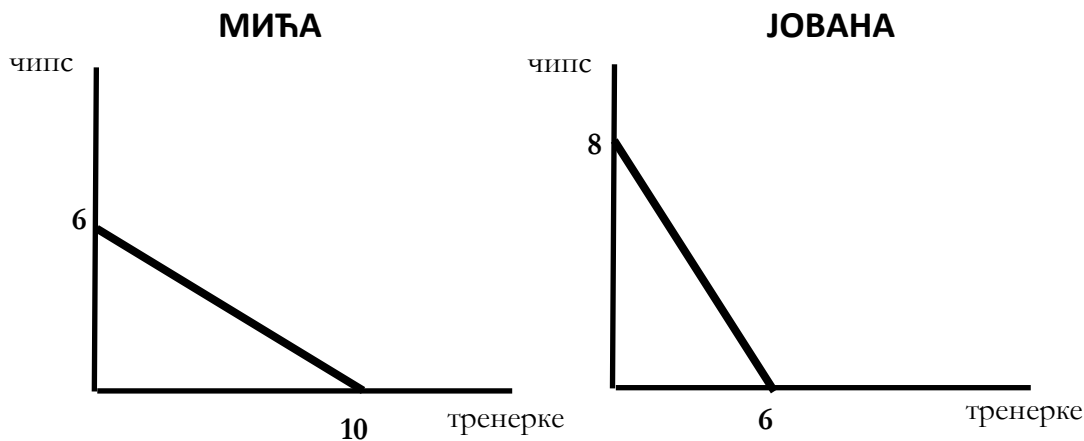
$$ASp = \frac{286 + 349}{2} = +317,5$$

Сада је потребно само да заменимо све ове вредности у формулу (не заборавите обавезно да стављате и предзнак, јер је и он битан за резултат):

$$E_s = \frac{\frac{-43}{+125,5}}{\frac{-63}{+317,5}} = +1,7267 \approx +1,73$$

С обзиром да је реч о ценовној еластичности *понуде*, сасвим логично је да смо добили резултат који има предзнак +.

4. Према графикону:

Изаберите један одговор:

- Јована има апсолутну предност у производњи чипса, а компаративну предност у производњи чипса
- Мића има апсолутну предност у производњи чипса, а компаративну предност у производњи тренерки
- Јована има апсолутну предност у производњи чипса, а компаративну предност у производњи тренерки

- d. Мића има апсолутну предност у производњи чипса, а компаративну предност у производњи чипса
 е. Ниједан од понуђених одговора није тачан

Решење:

- а. Јована има апсолутну предност у производњи чипса, а компаративну предност у производњи чипса

Примењујемо стандардну анализу, сличну оној са стр.21 у скрипти за први колоквијум:

Мића:	Јована:
ОТ тренерки = $6/10$ чипса = $3/5$ чипса	ОТ тренерки = $8/6 = 4/3$ чипса
ОТ чипса = $10/6$ тренерки = $5/3$ тренерки	ОТ чипса = $6/8 = 3/4$ тренерки

Као што можемо да приметимо:

ОТ тренерки Миће < ОТ тренерки Јоване

Стога, Мића има компаративну предност у производњи тренерки.

ОТ чипса Јоване < ОТ чипса Миће

Стога, Јована има компаративну предност у производњи чипса.

Апсолутне предности видимо по максималним количинама које се могу произвести, на графикону. Мића може произвести 6 чипсева, а Јована 8, тако да Јована има апсолутну предност у производњи чипсева. С друге стране, Мића може произвести 10 тренерки, а Јована 6, тако да Мића има апсолутну предност у производњи тренерки.

Из свега наведеног закључујемо да је тачан одговор под (а).

---

5. У тржишној економији цене одражавају:

Изаберите један одговор:

- а. количину коју друштво одлучује да произведе
 б. трошак производње добра за друштво
 с. вредност добра за друштво
 д. како трошак производње добра за друштво, тако и вредност тог добра за друштво
 е. ништа од наведеног није тачно